

Merkezi Karşı Taraf Hizmeti Verilen Piyasalarda Kredi ve Likidite Riski Stres Testleri

Ocak – Mart 2026 Dönemi

Takasbank

Takasbank

Takasbank

Takasbank

www.takasbank.com.tr

İçerik

- Giriş
- Takasbank MKT Kredi Riski Stres Testi Uygulamaları
- Stres Testleri'ne İlişkin Mevzuat ve Prensipler
- Takasbank Stres Testi Modeli
- Kredi Riski Stres Testi Sonuçları
- Takasbank MKT Likidite Riski Stres Testi Uygulamaları
- Likidite Riski Stres Testi Sonuçları

Giriş

- Stres Testi, bir portföyün, finansal kuruluşun ya da finansal sistemin şoklar ve olağan dışı piyasa koşulları altında kırılganlığının değerlendirilmesi amacıyla kullanılan teknikler bütünü olarak tanımlanmaktadır.
- Stres testleri, piyasada oluşan fiyatların değişimini, verim eğrisindeki kaymalar ile bu eğrinin eğim ve şeklinde ortaya çıkabilecek ani değişiklikleri, riskin ölçümünde kullanılan varsayımların geçerliliğini yitirdiği koşulları, geçmiş dönemde yaşanan aşırı hareketleri, geçmiş ve gelecekte oluşması muhtemel görülen kriz etkilerini yansıtır ve yapılacak analizler tüm finansal araçlar ve portföyleri içerir.

- Merkezi Karşı Taraf (MKT) hizmetinde stres testleri, teminat, garanti fonu katkı payları ve diğer finansal kaynaklar toplamından oluşan kaynak tutarının, uç piyasa koşullarındaki yeterliliğini sınamak için kullanılmaktadır.
- Bu çerçevede Takasbank yeterlilik kriteri olarak, istatistiksel tarihi baz senaryo altında, üyelerce peşinen yatırılmış bulunan işlem teminatı ve garanti fonu katkı payları ile Takasbank tarafından tahsis edilen sermaye tutarının ilgili piyasada en büyük riske sahip 2 üyenin yanı sıra bunların iştirakleri ve/veya ana kuruluşları ile birlikte temerrüdü sonucu ortaya çıkacak fon ihtiyacını karşılayacak düzeyde olması ilkesini benimsemiştir.
- Tarihsel baz senaryo, uç piyasa koşullarının betimlenmesinde, başlangıç teminatı hesaplamasına konu güven düzeyinden daha yüksek bir güven seviyesi altında oluşabilecek piyasa hareketlerini temsil eden istatistiksel zaman serisine dayalı senaryoları ifade etmektedir.

Stres Testleri'ne İlişkin Mevzuat ve Prensipler

- Takasbank'ın Merkezi Karşı Taraf (MKT) mevzuatı ve iş modeli CPMI-IOSCO'nun (Committee on Payment and Market Infrastructures/Ödeme ve Piyasa Altyapıları Komitesi-International Organization of Securities Commission/Uluslararası Sermaye Piyasası Otoriteleri Birliği) temel prensipleri ve Avrupa Birliği'nin (EU) 648/2012 sayılı EMIR (European Market Infrastructures Regulation/Avrupa Piyasa Altyapıları Düzenlemesi) dokümanı ile EMIR'e ilişkin (EU) 152/2013 ve (EU) 153/2013 sayılı teknik standartlar (RTS) gözetilerek oluşturulmuştur.
- Bu doğrultuda, (EU) 153/2013 düzenlemesinin 29 uncu maddesi, Merkezi Karşı Taraf kuruluşunu olası bir temerrüt halinde kullanmak üzere temerrüt yönetim kaynaklarını oluşturması ve bu kaynakların yeterliliklerinin sınaması hususunda, kendisini en fazla riske maruz bırakabilecek aşırı ancak makul piyasa koşullarını (extreme but plausible market conditions) tanımlamak üzere bir iç politika çerçevesi oluşturmasını zorunlu tutmaktadır.

Takasbank Stres Testi Modeli

- Kredi Riski stres testlerinde üyelerin uç piyasa koşulları altında maruz kalabilecekleri risk tutarları temel alınmaktadır.
- Teorik olarak, uç piyasa koşullarının betimlenmesinde, başlangıç teminatı hesaplamasına konu güven düzeyinden daha yüksek bir güven seviyesi altında oluşabilecek piyasa hareketlerini temsil eden istatistiksel zaman serisine dayalı tarihsel senaryolar ile geçmişte tecrübe edilmiş krizlerin baz alındığı tarihsel olay senaryoları kullanılmaktadır.

Kredi Riski Stres Testi Sonuçları

➤ Baz Senaryo Stres Testi Sonuçları

Ocak - Mart 2026							
TEMERRÜT YÖNETİM KAYNAKLARI				Piyasalar			
Piyasalar - BAZ (3 Aylık Ortalama)	viOP	PAY	BAP	SWAP	OTC	ÖPP	BIASPP
Temerrüt Eden Üyelerin Başlangıç Teminatı	24,295,927,938	1,378,704,699	12,752,844,915	11,726,572,455	691,728,446	2,510,789,026	213,928,934
Temerrüt Eden Üyelerin Garanti Fonu Katkı Payı	1,344,173,696	254,209,678	579,820,718	185,439,253	5,838,413	40,669,745	640,484
Takasbank Tarafından Karşılanmış Riskler için Tahsis Edilen Sermaye	470,802,400	14,718,200	587,017,100	97,711,200	2,419,800	1,205,400	350,300
Diğer Üyelerin Garanti Fonu Katkı Payları	3,440,022,742	1,297,678,145	1,193,346,217	335,652,806	18,597,182	119,802,255	3,914,516
Takasbank'ın Kalan Sermayesinden Yapılan Taahhüt	809,697,200	25,312,700	1,009,566,000	168,046,200	4,161,700	2,073,000	602,500
Fonlanmış Kaynaklar (I)	30,360,623,976	2,970,623,422	16,122,594,950	12,513,421,914	722,745,541	2,674,539,426	219,436,734
Diğer Üyelerden Talep Edilecek Garanti Fonu Katkı Payları	3,440,022,742	1,297,678,145	1,193,346,217	335,652,806	18,597,182	119,802,255	3,914,516
Fonlanmamış Kaynaklar (II)	3,440,022,742	1,297,678,145	1,193,346,217	335,652,806	18,597,182	119,802,255	3,914,516
Toplam Kaynaklar(I+II)	33,800,646,717	4,268,301,567	17,315,941,168	12,849,074,720	741,342,722	2,794,341,682	223,351,251
Ortalama Kaynak İhtiyacı	29,355,932,083	1,712,268,878	13,439,053,945	12,195,608,989	710,237,395	2,560,505,141	217,330,405

Takasbank – MKT Likidite Riski Stres Testi Uygulamaları

- Kredi riskine ilişkin stres testleri finansal kuruluşların temerrüdü sonrası ortaya çıkan zararın temerrüt yönetim kaynakları ile karşılanıp karşılanamadığına odaklanırken likidite riski stres testleri temerrüt yönetim kaynaklarının yalnızca likit kabul edilen bölümünün yeterliliğine odaklanmaktadır.
- Takasbank tarafından kullanılan yeterlilik kriteri, temel senaryo altında, Üyeler tarafından yatırılmış işlem teminatı ve garanti fonu katkı paylarından nitelikli olarak kabul edilen kısmı ile Bankamızca tahsis ve taahhüt edilen ve likidite gerekliliğini karşılayan sermaye tutarının ilgili piyasada en fazla riske sahip üyelerin (Cover 2) temerrüdü sonucu ortaya çıkacak fon ihtiyacını karşılayacak düzeyde olmasıdır

Likidite Riski Stres Testi Sonuçları

➤ Temel Senaryo Stres Testi Sonuçları

Ocak - Mart 2026	Piyasalar						
Piyasalar- BAZ (3 Aylık Ortalama)	VIOP	PAY	BAP	SWAP	OTC	ÖPP	BIASPP
En Fazla Riske Sahip 2 Üye ve İştiraklerinin Stres Koşulları Altında Kaynak İhtiyacı	29,355,932,083	1,712,268,878	13,439,053,945	12,195,608,989	710,237,395	2,560,505,141	217,330,405
En Fazla Riske Sahip 2 Üye ve İştiraklerinin Nakit ve Nitelikli Teminatları	48,955,269,803	1,812,322,797	27,016,636,531	15,074,987,597	2,209,305,441	3,142,047,449	284,302,722
Piyasada Kullanılabilir Nakit ve Nitelikli GFB Büyüklüğü	5,711,037,444	1,647,450,011	7,157,424,255	1,786,253,159	115,275,411	204,020,627	13,854,499
Likit Varlıklarda Değerlendirilen Tahsis Edilen Sermaye Toplamı	470,802,400	14,718,200	587,017,100	97,711,200	2,419,800	1,205,400	350,300
Likit Varlıklarda Değerlendirilen Taahhüt Edilen Sermaye Toplamı	809,697,200	25,312,700	1,009,566,000	168,046,200	4,161,700	2,073,000	602,500
Toplam Nitelikli Likit Kaynaklar	55,946,806,847	3,499,803,709	35,770,643,886	17,126,998,156	2,331,162,353	3,349,346,475	299,110,021
(Nitelikli Likit kaynaklar/ Risk)	191%	204%	266%	140%	328%	131%	138%